

Szerkesztőség

Arad, Acsav-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Gulev. Regela Ferdinand 4/22

(József Kőröcs-ut.)

Értekezési címe: Közlöny, Arad.

Telefon-szám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egyes évre 1080 Lej

Fél évre 540 Lej

Negyed évre 270 Lej

Havonta 90 Lej

Hirdetések díjazásba szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucarestiben 50 banival több

„Ismeretlen tettesek...”

Nap-nap után olvasható az aradi sajtóban, hogy vakmerő betörők garázdálkodnak a város egyik vagy másik részén. Az utóbbi napok rendőri krónikája csak úgy hemzseg az ilyen jelentésektől, amik csöppet sem alkalmasak arra hogy a városi polgárság biztonságérzését növeljék. A feltűnő módon elszaporodott betöréses lopások tehát érthető nyugtalanúságot keltenek a városban annál is inkább, mert legtöbb esetben a garázdálkodó tolvajok ismeretlen tettesekként szerepelnek a rendőri jelentések adatai között.

Az Ismeretlen Tettes eddig kriminológiai figura volt, de a világfelfordulásban társadalmi tényezővé avazsált. A háborús és forradalmi viharok alaposan megtépítették a magántulajdon szentségére vetett hitet és az erkölcsi felfogás szigorú demarkációját itt-ott felszakították. A földosztás, rekvirálás, elkobzás és hasonló állami ténykedések is hozzájárultak a közmorál elváltozásához és erősítették az Ismeretlen Tettes elvi meggyőződését, amely nem tud disztinгуálni enyém és tied között. A földi javak egyenlőtlen elosztása, a hibás gazdasági politika által előidéztet általános nyomorúság, az ebből folyó nagy munkanélküliség és sok minden mélyenfekvő oka van annak, hogy az Ismeretlen Tettesek rejtelmes és veszedelmes szeptája egyre szaporodik és most már a közbiztonságot is fenyegeti.

Védekezni ellenük kétféleképpen lehet. Előszörban az okokat kell megszüntetni, amelyek az elszegényedett és az éhséggel küzdő embereket arra kényszerítik, hogy bűnös uton jussanak a betevő falatjukhoz. Égbekiáltó büne a kormánynak, hogy Romániában, a tejfel-mézzel zsufolt Kanaánban olyan embertömegek legyenek, amelyeknek még egy falás száraz kenyér sem jut. Nemzetgazdasági abszurdum, hogy ez így van, de akik ezt a szomorú helyzetet magteremtették, még mindig nem esznek rá saját bűneikre, még mindig a régi politikát folytatják. Bölcs és célszerű intézkedések kellene ide, hogy a termelés fokozódjék, a piacok kitáguljanak, a terhek alól felszabaduljon az ipar, a kereskedelem és akkor minden embernek lesz mit a tejbé aprítani ebben a kincses országban.

Akkor aztán eredménnyel és erélyesen vehetjük fel a harcot az Ismeretlen Tettesell. A közbiztonsági szervek, amelyek most nagyrészt az állam biztonságára ügyelnek gyakran felesleges tubuzgatással, teljes erejüket arra fordítják, hogy az Ismeretlen Tettesből vádlottat, elítéltet s fegyencet formáljanak. Az államrendőri tubuzgatalom rémeket lát és politikai bűnözők, határátlépők után kutat és közben néha elfeledkezik körülnézni a házuk táján, nem jár-e tolvaj a kertek alatt? Most is, amikor az Ismeretlen Tettes már nagyon is féktelenül garázdálkodik, azt gondolván, hogy a baktek másfelé néz, a közbiztonsági szerveknek ide kell koncentrálniok minden figyelmet. Mert az már valóban elszomorító és nyugtalanító tünet, hogy a betörők és tolvajok lényes nappal és tömegesen fosztogathassák a védtelen polgárok házait. Erélyes és gyors intézkedéseket kérünk a közbiztonság és vagyonbiztonság fokozott védelmére.

Felvonultak a tanuk a Waiszlovich-perben.

A hallgatóság között levő diákok kiutasították a tárgyalási teremből az Uj Kelet munkatársát. — „Ez a per olyan, mint a memorandum-per volt.” — Adott-e szobát Waiszlovich a román tiszteknek?

Bunescu volt prefektus szenzációs tanuvallomása.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának távirata.) A hatodik hadtest hadbírósa fokozott érdeklődés mellett kezdte meg ma reggel 9 órakor az egyesített diákok jolytatólagos főtárgyalását. A tárgyalást reggel 9 órakor nyitja meg Zbarcea ezredes, a vádat Negulescu kapitány, ügyész képviseli, míg a védelmet ugyanazok látják el, mint az előző tárgyaláson.

Kiutasítják az Uj Kelet tudósítóját.

A tárgyalás megnyitására sulyos incidens játszódott le a teremben, ahol a hallgatóság között tartózkodó diákok terrorisztikus fellépéssel arra kényszerítették az Uj Kelet tudósítóját, hogy hagyja el a tárgyalótermet. Az újságíró, az erőszaknak engedve, elhagyta a helyét, de az incidensről jelentést tett Tarper hadbírónak, aki vizsgálatot ígért és karhatalmat akart az újságíró rendelkezésére bocsátani, aki azonban nem vette igénybe és távol maradt a tárgyalásról.

A vádlottak.

A délelőtti tárgyaláson csak annyi történt, hogy a bíróság ismét kihallgatta Diacnescu és Ghergel vádlottakat, majd Negulescu kapitány felolvasta a terjedelmes vádiratot. A délutáni tárgyaláson került sor a többi vádlott kihallgatására. Kereszturi-Oltean Sándor megismétli az előző tárgyaláson elmondott védekezését. Dr. Cotrus akadémiai tanár és Moldovan József ügyvéd-jelölt, akiket a zavargások felidézésével vádolnak, ártatlanságukat hangoztatják. Kijelentik, hogy nem vettek részt a zavargásokban. A bíróság ezután a rombolások epizód-szereplőit hallgatta ki, akik egyöntetűen vallják, hogy a terhükre rótt bűncselekményekben ártatlanok.

„Programmunk már véget ért.”

Zbarcea elnök ekkor rövid szünet után öt órakor újra megnyitja a tárgyalást, amikor sor kerül a tanuk kihallgatására. Első tanu Udrescu Vasile nagyváradi vizsgálóbíró, akitől Kereszturi-Oltean Sándor azt kérdezi, igaz-e, hogy a Magyar Párt részéről Kocsán János, Koczó Jenő és Turý Kálmán sajtópert indítottak ellene, rágalmozás címén. A tanu kijelenti, hogy ez tényleg megfelel a valóság-nak, de Kereszturi későbbben amnesztiában részesült. A rombolásokról közvetlenül nem bír tudomással, csupán azokat a részleteket ismeri, amelyek a vizsgálat során felmerültek. Popescu Ilarie védő kéri, hogy a hatósági vizsgálat lefolytatását ismertesse a bíróság előtti. Negulescu hadbíró-ügyész tiltakozik ez ellen, miután a vizsgálat anyaga titkot képez. Dr. Giurgiu János védő:

— Ez politikai per, ahol minden momentum fontos és ez a per közügy, amely teljesen olyan, mint a memorandum-per. Itt egy nagy politikai kérdés eldöntéséről van szó.

A tanu ezután folytatja vallomását és a vádlottak közül csak Barbul egyetemi hallgatót ismeri fel, aki a tüntetések idején ezt a kijelentést tette neki:

— Programmunk már véget ért.

E kijelentés körül éles vita keletkezik a hadbíró és védő között, akik azt bizonyítják, hogy a „programm” szó csak a kongresszusra vonatkozhatott, nem pedig az utána lezajlott eseményekre.

A vádlottak ünnepeit egy tanu.

Badulescu ezredes, a bucaresti-i Testnevelési Tanács elnöke, rövid vallomásában kijelenti, hogy a vádlottak padján ülő diákokat nem tartja képeseknek ilyen elvetemült vandallizmus elkövetésére, mivel közülük többen az ő ezredében teljesítettek katonai szolgálatot és mindnyájukat lelkiismeretes, korrekt, jellemes embereknek ismeri. Az ezredet vallomásának befejezése után a vádlottak csöndes ünneplésben részesítik.

Gussi Aurél oradeai sziguranca-vezérfelügyelő a következő tanu, akihöz a védők több kérdést intéznek és különösen azt kutadják, volt-e a sziguranca-nak tudomása arról, hogy a rombolásokat megelőzően idegen agent-provokátorok dolgoztak volna Nagyváradon. Gussi kijelenti, hogy ilyen ügyből kifolyólag Oradeán nem tartóztattak le senkit sem.

Olteanu anyagot szállít az optáns-pörben.

Kereszturi-Olteanu: Igaz-e, hogy egy beszélgetésünk alkalmával anyagot adtam az optánsperre vonatkozólag a román álláspont igazolására?

Gussi: — Igaz.

A védők aziránt érdeklődnek a sziguranca-vezérfelügyelőtől, hogy miért nem csinált rendet a sziguranca a zavargások idején. Gussi kijelenti, hogy a rend fenntartása a rendőrprefektus hatáskörébe tartozott, miután a sziguranca csak politikai természetű nyomozásokban illetékes. Ezzel befejeződött a vallomása. Mussu Lucian oradeai ügyész szintén csak Barbul ismeri fel a vádlottak közül, akihöz a hatóságok, mint ellenőrző közeggel tartották fenn az összeköttetést. A rombolások közvetlen okát nem ismeri. A védők több kérdést intéznek hozzá, hogy milyen embernek ismeri Waiszlovicsot, tud-e arról, hogy Waiszlovics 1919-ben román tisztnek részére sohasem adott szobát? Az ügyész erről közvetlen tudomással nem bír.

Albu alezredes Oradea (Nagyvárad) akkori táparancsnokának vallomása sem a védelem, sem a vád részére nem tudott konkrét adatokkal szolgálni. Mindössze arról tud, hogy a Körös-hid baloldalán állott felosztagával abból a célból, hogy a hidon keresztül senkit sem bocsássanak át. Ennek a parancsnak elég is tett és a hidnál többeket letartóztatott.

Bunescu véleménye a Park-szállóbell eseményekről.

Utolsó tanu, Bunescu volt rendőrprefektus, aki másfél óras vallomásában kijelenti, hogy a vádlottak egytől-egyik, valamennyien ártatlanok. Waiszlovicsról kijelenti, hogy tényleg nem adott szállóházaiban a román tiszt-

tek részére szobát. Elmondja, hogy 1921-ben Párisból hazatérve a Park-szállóban szállt meg, de utólag, amikor már megismerték Waiszlovics udvariánsan, felszólította, hogy a szobát el kell hagynia, mert azt már más részére foglalták le. A Waiszlovics-aiér szerinte a következőképpen történt: Diaconescu és Ghergel diákok be akarták menni a szállodába, amikor Waiszlovics eléjük állt és „Mars ki!” kiáltással kiutasította őket. Majd késsel hadonászva súlyosan megsebesítette

Diaconescu és Ghergel diákokat. Véleménye szerint az affér kirobbanásának ez volt a közvevlen oka. A védőknek arra a kérdésre, hogy a diákkongresszus programján szerepelt-e a Rothermere akció elleni tiltakozás, kijelenti, hogy tényleg a tárgysorozaton volt ez a pont is. Elmondja, hogy a kongresszust megelőzőleg több levelező-lap érkezett Magyarországból „Nem, Nem, Soha!” jeiszavakkal. Ezután az elnök holnap reggel 9 órára tűzte ki a tárgyalás folytatását.

meltatja az elhunyt nagy politikust.

Bessarabiá csatolásának tizedik évfordulója.

Ma délelőtt minisztertanács volt Bratianu Vintila elnökletével. A minisztertanács hozzájárult a kultuszreform bemutatott szövetséghez és úgy döntött, hogy a javaslat még e hét folyamán a szenátus elé kerül. Lapedatu a sajtó képviselői előtt szerdán délután hat órákor fogja ismertetni a javaslatot. A minisztertanács ezután a középiskolai oktatás reformjának javaslatával foglalkozott és azt magéváltette. A javaslat az egységes hét osztályu licenctot valósítja meg, amely két vizsgakülcsöt fog állani. A törvényjavaslatot szintén rövidesen a parlament elé terjesztik. Elhatározza a kormány, hogy április 29-én az egész országban megünneplik Bessarabiá csatlakozásának tizedik évfordulóját. Nagyszabásu ünnepekek lesznek Chisinauban a régenstanács, a kormány, a parlamenti pártok, az egyesülést kimondó országgyűlés tagjai és az összes magas egyházi, katonai és polgári méltóságok részvételével. Az ünnepekek alkalmával fogják leleplezni a Stefan cel Mare szobrát is. Ezzel kapcsolatban törvényjavaslatot fognak a parlament elé terjeszteni, amely felhatalmazza a földművelésügyi minisztert, hogy a volt besszarabiá országgyűlés tagjainak nemzeti ajándék címén ötven hektár földet juttasson. Végül elhatározták, hogy a miniszterelnökség április elsején átköltözik a Getulescu-féle palotába. A miniszterelnökség eddigi palotájában az igazságügyi miniszteriumot helyezik el.

Lehet-e magyarul adót fizetni?

Az udvarhelyi pénzügyigazgatóságon tilos a magyar szó. — A kormány bizik a külföldi kölcsönben. — A besszarabiá országgyűlés volt tagjai nemzeti ajándékot kapnak.

(Az Aradi Közlöny búcvrest-i tudósítójának távirata.) Kormánykörökben a külföldi kölcsönről kapcsolatban igen optimisztikus a hangulat s a kérdésben kiadott hivatalos nyilatkozatok a legteljesebb eredményt várják az ügyben. Ezek szerint Titulescunak sikerült hosszú és eredményes tárgyalások után Románia részére a francia stabilizációs kölcsönt biztosítani. Legalább erre a látszatra vall az a körülmény, hogy szombaton, vasárnap és hétfőn a Banca Nationala és a pénzügyminiszterium között hosszas tárgyalások folytak a stabilizáció előkészítésére. Monet és Jeze, akik egyes lapok szerint nemrég még azt ajánlották Bratianu Vintila kormányelnöknek, hogy a saját erejéből hajtsa végre a stabilizációt, most újabb hírek szerint a legkedvezőbb jelentést küldték Párisba Románia gazdasági és pénzügyi helyzetéről. Ezzel szemben a Cuvantul azt írja, hogy a külföldi kölcsön kérdése véglegesen kudarccal váltott és a kormány csak vakmerően manőverozik, amikor optimisztikus híreket terjeszt el.

részéről is méltatja Take Ionescut, aki nagy volt a parlament szószékén, az igazságszolgáltatás terén és az egyesülés egyik legkiválóbb vezére volt. Musceleanu a Lupu-párt nevében hódol Take Ionescu emlékének. Fildermann a romániai zsidók hódolatát juttatja kifejezésre. Duca belügyminiszter a kormány részéről csatlakozik a javaslatához. Take Ionescu a történelmi és neve Nagvrománia életével a legszorosabb kapcsolatban áll. Emlékét megőrzi a történelem, de meg kell őrizni ennek a parlamentnek az üléstermében is, amelyet ékesztésével olyan gyakran meghódított. Saveanu konstatálja, hogy a kamara egyhangul elfogadta Xené javaslatát és a maga részéről is

Kiélesedett az olasz-osztrák konfliktus.

Belgrádban nagy lelkesedéssel fogadták Seipel beszédét. — Jugoszlávia nem áll utjába az osztrák-német csatlakozásnak. — Mussolini bottal kezeli a tiroli németiséget.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A római jelentések szerint a kamara mai ülésén nem hangzottak el az olasz-osztrák konfliktus ügyében bejelentett interpellációk. Mussolini is jelen volt az ülésen, de nem tett semmiféle nyilatkozatot, hanem néhány percig elbeszélgetett a közlekedésügyi miniszterrel, majd távozott. Hír szerint holnap kerül csak a konfliktus ügye a parlament elé. Az olasz sajtó szüntelenül támadja Ausztriát és főleg a Tribuna kel ki Seipel ellen. A lap leszögezi, hogy egyszer és mindenkorra véget kell vetni minden olyan osztrák reménynek, amely abban bizik, hogy akár a Népszövetség, akár a diplomácia útján tiroli problémát lehet teremteni.

jelentőségüvé válik az ügy és a Népszövetség remélhetőleg bizonyosságot fog majd tenni cselekvőképességéről. A Daily Telegraph vezércikket ír a konfliktusról és azt írja, hogy Angliának ugyan nem feladata bírálni Seipelt, aki azonban egészen jogtalan igényekkel állott elő. A Népszövetségnek semmi köze sincsen az ügyhöz és ha Ausztria részéről a konfliktus ügyében történének is indítványok, azoknak sorsa előre kilitáztatlan. A konfliktus oka végeredményben abban gyökerezik, hogy Ausztria legutóbb túlságosan közeledett a kisantant érdekköréhez.

Várkonyi Mihályné veszedelmes kalandja Amerikában

Egy soffőr el akarta rabolni a művész feleségét, s ki idejekorán kiugrott az autóból.

Newyorkból jelentik: Várkonyi Mihály, a világhírű magyar filmszínész karácsonykor — mint ismeretes — feleségével látogatást tett Budapesten. Alig két hete volt Várkonyi Budapesten, amikor Cecil Mille vártlanul visszarendelte Hollywoodba és felesége csak néhány hét múlva követ férijét. Most írják, hogy Newyorkban milyen veszedelmes kalandon ment keresztül Várkonyiné, aki a Waldorf Astoria-szállodában szállt meg. — Február 13-án haza akart menni egy vacsoráról s beült egy taxiba, bementva szállodájának címét. A soffőr ismeretlen utakon, majd egy hidon keresztül vitte, mire Várkonyiné gyanút fogott. Kopogott, dörömbölt a soffőrnek, majd végre kinyitotta az ajtót, hogy kiugorjon az autóból. A soffőr erre hirtelen befordult egy uccasarkon, ahol szerencsére ép a rendőrszem állott. Várkonyiné kiugrott a kocsiból és odafutott a rendőrhöz, aki az eset hallatára elfogta a soffőrt és Várkonyinét egy másik taxin küldte haza. A művész felesége a kiállott izgalmak következtében megbetegedett.

— A város szénaszükséglete. A permanens bizottság mai ülésén döntött a város részére szükséges két vagon préselt széna szállítása ügyében. Ajánlatot adtak be a Cioban György, Spitz Testvérek, Kornis Testvérek, Rüssz Demeter, Bozian György cégek, amelyek közül a permanens bizottság Cioban György, métermázsánkénti 250 lejes ajánlatát találta legolcsóbbnak és őt bizta meg a szállítással.

Magyarpárti panasz a magyar nyelv érdekében.

Politikai körökben egyébként nem csekély felügyelést váltott ki Willer József dr. a Magyar Párt parlamenti főtitkárának a kamara mai ülésén elhangzott felszólalása. Willer József dr. sérelmezte az udvarhelymegyei pénzügyigazgató egy rendelkezését, amennyiben körrendezésben megtiltotta a körzetébe tartozó pénzügyi tisztviselőknek, hogy a felekkel magyar nyelven beszéljenek. De megtiltotta a feleknek is, hogy a pénzügyi hivatalokban akár egymás között is magyarul beszéljessenek. Willer dr. felszólalását egyenesen a kormányelnökhöz intézte és hangsúlyozta, hogy ez gyakorlati szempontból is súlyos sérelem. Udvarhelymegye kilencven százaléka ugyanis magyar és az állam kötelessége volna, oda olyan tisztviselőket kinevezni, akik kivétel nélkül bírják az ott lakó magyarok nyelvét, nem pedig azoknak is eltiltani a magyar nyelv használatát, akik beszélk ezt a nyelvet. Ezután Ioanitescu nemzeti-parasztpárti a munkügyi miniszterhez interpellál es arról a száz millió lejről kérdezősködik, amit építkezési alap címén felvettek a költségvetésbe. Súrgeti az építkezések megkezdését. Majd átírnék a napirendre, amelyen a gabona standardizozása szerepel. A szenátusban Lapedatu kultuszminiszter ma törvényjavaslatot terjesztett be az új látványossági adó tárgyában.

Lényegesen módosítják a kultuszjavaslatot.

A kultuszreformot valószínűleg csütörtökön terjesztik a parlament elé. A Cuvantul értesülése szerint a kifogásolt 45-ik szakaszt elejtik és a többi pontokban is lényeges könnyítések történnek a görög katolikusok óhajára. A lap hozzá teszi, hogy Titulescu legutóbbi vatikáni látogatása alkalmával ígéretet tett a törvényjavaslat megfelelő enyhítésére, hogy a törvény összhangban álljon a konkordátum alapelveivel és szellemével.

Megőrokitik Take Ionescu emlékét.

A kamara mai ülésén Xené kormánypárti, Take Ionescu emlékét méltatja és javasolja, hogy a kormány állítsa fel az elhunyt nagy államférfiu mellszobrát az ülésteremben. Mihail Cantacuzino a nemzeti-parasztpárt nevével csatlakozik az indítványhoz és a maga

Berlínből jelentik, hogy a német birodalmi gyűlés mai ülésén szóba került a konfliktus ügye.

Stamfer szocialista képviselő kijelentette, hogy a német nép a határon túl élő németiséggel kulturális és szellemi közösségben áll. Ha ennek a hatalmas közösségnek bármelyik részét is éri bánthatás, vele érez a többi rész. A képviselő beszédét tüntető tapsviharral fogadta az egész német parlament. A londoni jelentések szerint a Star rendkívül komolyan mondja a helyzetet és kijelenti, hogy Anglia elvárta volna Olaszországtól, hogy hídegyként kezelje a rábizott déltiroli lakosság ügyét, ehelyett azonban Mussolini mindenütt hittel lépett fel. Ha Mussolini most megint fenyegetőzni próbálkozna, nemzetközi

INTREPRINDERILE
GANZ S. A. R.

Bucuresti,
Cluj,
Timisoara,

I. Bulev. Regele Ferdinand
Lloyd sor 11. Tel. 16-02.

Aradi megbizottunk:

Ing. Zador.
Str. Iosif Vulcan 6. 956

„Ganz Vállalatok“ romániai r. t. Allendő nagy raktár!!

Cséplőszekrények, Dieselmotorok, Szivattyúk, Kismotorok, Kőtörők, Elektromotorok, Hengerszékék, Víz turbinák, Olajprések, Kerekék.

Arad polgármestere köszöntötte Szabó Albertet.

A hetven éves aradi nagykereskedő ünneplése. — Küldöttségek üdvözlése. — Külföldi gyarak kedves ajándékai. — Nagyszabású est a jubiláns házában.

(Arad, február 28.) Kedves és kellemes napra ébredt ma reggel Szabó Albert aradi üveggyáros és nagykereskedő, aki — mint azt jeleztük — ma érte becsületes és szorgalmas munka után életének 70. évét. Reggel a nagy család tagjai köszöntötték szívük egész melegével a boldog családfőt, aki könnyes szemekkel ölelte magához övéit, akik szívből jövő jókívánnatokkal árasztották el az öreg urat. A délelőtt folyamán pedig lelkes ünnepségekben részesítette Szabó Albertet, nemcsak Arad kereskedővilága, hanem a város egész társadalmja 70. születésnapja alkalmából. Délelőtti 10 órakor megjelent nála dr. Angel István polgármester, aki a város nevében üdvözölte a jubilánst, aki tudvalevően hosszú időnkig tagja volt a városi törvényhatósági bizottságnak. De nemcsak hivatalosan, hanem a régi jóbarátság kapcsán is köszöntötte a polgármester Szabó Albertet.

Tizenegy óra tájban az aradi kereskedők testületének és az aradi üvegkereskedőknek küldöttsége kereste fel Szabót. A deputációt Domán Sándor, a kereskedők testületének elnöke vezette, aki szép beszédben köszöntötte a jubilánst.

— A kereskedők testületének köszöntését, jókívánnatait hozom, — mondotta Domán a többiek között — és örülök, hogy alkalmunk van Szabó Albertet üdvözölni. Az ünnepségre ugyanis nemcsak öneki, hanem az aradi kereskedővilágnak is szüksége van, amely a mai sivár időkben is ki tudott produkálni egy olyan becsületes, szorgalmas életet, mint amilyen Szabó Alberté. De szükség van másrészt Szabó Albert ünnepsére azért, hogy az ő élete a jövő generációnak világító fátylaként mutassa az utat: miképpen kell az igazi kereskedőnek dolgoznia, hogy boldogulhasson nehézség pályáján.

Domán ezután átnyújtotta az ünnepeltnek a kereskedelmi testület üdvözlő átíratát, amely utasítást kért a testület által kezelendő „Szabó Albert-alapítvány“ részére a jubilánstól.

Ezután az aradi zsidó nőegylet elnöksége kereste fel Szabó Albertet. Antal Zsigmondné vezetésével, aki szívből jött meleg szavakkal köszöntötte fel az ünnepeltet. Szabó Albert meghatva, fátyolozott hangon köszöntötte meg külön-külön a köszöntéseket, felemlítve szerényen, hogy az ünnepségt nem érdemelte meg, hisz ő csupán kötelességét igyekezett teljesíteni egész életén át. A hivatalos üdvözléseken kívül persze a jóbarátok és tisztelők egész serege fordult meg a ma délelőtti folyamán az ünnepelnél, akik virágokkal és a figyelmesség sok más jelével árasztották el a hetven éves Szabó Albertet. Értékes ajándékokat is kapott hetvenedik születésnapjára a jubiláns. A budapesti kódégyártótól egy értékes vázát, a berndorfi alpacca-gyártól egy dohányszekélyt, a Tungsram-gyártól egy ötletes, villanykörtekből ügyesen összeállított világítótorót, egy német ezüstgyártól pedig egy értékes dobozt.

Este nagyszabású estély fejezte be a jubiláns lakásán az ünnepi napot, amelyen igen sokan jelentek meg Arad közgazdasági és társadalmi életének előkelőjei közül, s mindvégig lelkes hangulatban köszöntötték és ünnepelték a patriarcha-kort elért nagykereskedőt, Szabó Albertet.

Este több mint száztagú intim társaság ünnepelte lakásán Szabó Albertet. Az est fő

nyamán dr. Krenner Miklós lendületes és szellemes beszédben köszöntötte fel a jubilánst, majd az Aradi Kereskedő Testület nevében Deutsch Andor tartott gondolatokban gazdag, mélyérzésű beszédet. A vendégek azután tréfiásokkal lepték meg az ünnepeltet. Wind-

Egy Britannias-tiszt betörőbandáját elfogták Oradeán.

(Oradea március 28.) Az elmúlt hét elején történt, hogy ismeretlen tettesek betörték a nagyváradi zsinagógába. A nagyváradi rendőrség legügyesebb embereit bízta meg a kutatással és csakhamar megtudták, hogy a rablók a Rhédeykertben jönnek össze. Vasárnap este detektívek és civilruhás rendőrök szállták meg a kerettet és rajtaütöttek négy férfin, akiknek mind egyikenél vasbot volt. A betörők elkeseredetten védekeztek és vasbotjaikkal két detektívet súlyosan megsebesítettek. A négy betörő, Mihalovszky Dezső, Vagyon Géza, Orosz Gábor és Terhes Gyula kihallgatása alkalmával kiderült, hogy a banda vezére, Beöthy László volt Britannias, szökésben van. A nagyváradi rendőrség összes detektívjeit mozgósította és egy tömegszálláson álruhában elfogták Beöthy Lászlót, akinek bűnrajzát most állítja össze a nagyváradi rendőrség.

Miután Beöthy és társai budapesti illetőségűek és számos büntényt követtek el Magyaror-

szágon, a budapesti rendőrség kiadta feladatukat fogja kéri. Beöthy László lezüllött sarja egy előkelő biharmegyei családnak, az ellenforradalmi időkben a Británia-különmény tagja volt és a bűncselekmények egész halmozát követte el. — A lezüllött dzentrifiu Európa egyik legvakmerőbb bűnszervezetét alakította meg és a legügyesebb betörőket vette maga mellé. Jobbkezze, a banda helyettes vezére Mihalovszky Gyula, aki gyógyszerész volt és morfiumszenvedélye miatt vesztette el állását. A Beöthy-féle bűnszervezet főleg zsinagógákba tört be és zsidóknál követett el rablómerényleteket és zsarolásokat. Mihalovszky volt a vezére az összes nagyobb szabású kloroformos vonatrablásoknak és eddig kiderült már, hogy az Orient-expresszen három, a Rivieran kettő, a montekarlói luxusvonaton öt kloroformos rablást követtek el. Az elmúlt két esztendő alatt az eddigi adatok szerint több mint 120 rablást, merényletet és lopást vittek véghez. A volt britannias és társainak ügyében még folyik a nyomozás.

Beöthy László, a lezüllött dzentrifiu betörőbandát alakító antiszemita alapon. — Több mint 120 rablást, merényletet és lopást követett el a társaság. — Beöthyt egy tömegszálláson, koldusruhában fogták el.

szágon, a budapesti rendőrség kiadta feladatukat fogja kéri. Beöthy László lezüllött sarja egy előkelő biharmegyei családnak, az ellenforradalmi időkben a Británia-különmény tagja volt és a bűncselekmények egész halmozát követte el. — A lezüllött dzentrifiu Európa egyik legvakmerőbb bűnszervezetét alakította meg és a legügyesebb betörőket vette maga mellé. Jobbkezze, a banda helyettes vezére Mihalovszky Gyula, aki gyógyszerész volt és morfiumszenvedélye miatt vesztette el állását. A Beöthy-féle bűnszervezet főleg zsinagógákba tört be és zsidóknál követett el rablómerényleteket és zsarolásokat. Mihalovszky volt a vezére az összes nagyobb szabású kloroformos vonatrablásoknak és eddig kiderült már, hogy az Orient-expresszen három, a Rivieran kettő, a montekarlói luxusvonaton öt kloroformos rablást követtek el. Az elmúlt két esztendő alatt az eddigi adatok szerint több mint 120 rablást, merényletet és lopást vittek véghez. A volt britannias és társainak ügyében még folyik a nyomozás.

Teljes elégtételt

követel a meghurcolt aradi igazgató.

Anastasiu Demeter írásos panasza az igazságügyminiszterhez. — A timisoarai főügyészség már vizsgálatot indított Mihales zombolyai eljárásbíró ellen.

(Arad, február 28.) Megemlékeztünk arról a súlyos inzultusról, amely a zombolyai járásbíró részéről érte Anastasiu Demetert, az aradi szállásügyi egyesület igazgatóját, aki ellen Mihales zombolyai eljárásbíró jogtalanul elfogatási parancsot adott ki és három órán át letartóztatásban is tartotta Anastasiu igazgatót. Anastasiu erről természetesen — mint megirtuk — nyomban jelentést tett az igazságügyminiszteriumba és a timisoarai táblai főügyészségnek. Utóbbi hivatal részéről — mint értesültünk — a mai napon már meg is iandult a vizsgálat, amelyhez minden bizonynyal pár napon belül hozzá járul az igazságügyminiszterium vizsgálata is. Érdekes azonban Anastasiunak Stelian-Popescu igazságügyminiszterhez az ügyben felterjesztett írásos panasza, amelyben az igazgató megállapítja, hogy ehez hasonló jogtalanosságokban és kínos torturákban igen gyakran van részükhöz az itt élő kisebbségeknek is, akik azonban szomorúan magukba fojtják a feljajdulás és a panasz hangjait. De mert ezek az igazságtalanosságok nem maradhatnak titokban, a külföld legtöbbszőr tudomást szerez róluk s innen is erednek azok, amelyek — a kisebbségek tudtán és akaratán kívül — olyan súlyosoknak állítják be a romániai állampolgárokat. Anastasiu szerint az al-

kotmányoknak a személyes szabadságra vonatkozó rendelkezése mindaddig csak írott malaszt, amíg 25 esztendő — felelősségük tudatának teljes hiányában — minden jogérzés nélküli fiatal bírák ilyen intézkedéseket adnak ki, különösképpen, ha a legnagyobb lelki nyugalommal vizsgálóbírónak nevezetik ki saját magukat. Micsoda erkölcs az, — kérdezi Anastasiu, — ha egy albiró személyes bosszúállásból, vagy más indítókokból okirathamistást is képes elkövetni? Nyilván, mert arra számított, hogy mindezért senki sem fogja felelősségre vonni. Sajnos, mindez a mai felsőiskolai szellem következménye, amely ablakbezuókból bírói székig is elviszi a gyülölet eszközeit — fejeződik be Anastasiu igazgató memorandumja, amelyet Stelian Popescu igazságügyminiszterhez intézett.

Terjed a cseh bányász-sztrájk.

Csendőroket küldenek a kommunista zavargások elfojtására.

Pozsonyból jelentik: A bányászok sztrájkmozgalma mindinkább terjed. Gazdaságilag most kezdődnek tulajdonképpen a legsúlyosabb sztrájkidők, a munkások tartalékolt sztrájkalapja kifogyott és teljesen a sztrájkpénztárra van utalva. A vidék kereskedelmi testületei a súlyos helyzet miatt a kormányhoz intéztek feliratot, intézkedést sürgetve. A breuxi bányatelepen kívül a handkovi, rimamuranyi és rozsnyói telepeken is kitört a sztrájk. Hanglóban 1900 munkás sztrájkol. A kommunisták zavargásokat rendeznek és a rend fenntartására több csendőrosztagot küldtek ki.

Zubkov Sándor fiúvil II. Vilmosra.

Nagyraíró terveket forgat fejében az excsászár ifjú sógora. — Érdekes beszélgetés a hatvankétéves Viktória hercegasszony fiatal férjével, aki felejtetni akarja a múltat s jövőt teremti magának.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) — A báró ur délután öt órára kéri a szerkesztő urat.

Pontosan 5 órakor a Herkules-Hotel előkelő, csöndes halljában megjelent Zubkov Sándor, Viktória hercegasszony férje, Vilmos excsászár sógora. Feltűnően magistermetű fiatal ember, azt mondják, 23 éves, de inkább látszik harmincnak. Érett, nyugodt ember benyomását teszi, kissé szlávos arcvonásai szabályosan fogják körül nagyranívilt, barna szemét, a jól rajzolt szájból minden szónál ragyogó fogsor villan ki. Kisportolt test, sárgásbarna bőr, sima, fekete haj. Teljes egészében a „szép fiú“, a hölgyek bálványa, a modern Don Juan. Öltözete elegáns, de minden túlzás nélkül.

— A báró ur...

Már az első szónál félbeszakjt:

— Nem vagyok báró, csak Zubkov, sem „von“, sem „zu.“ Egyszerűen Zubkov.

— De itt a szállóban báró urnak szólítják.

— Tehetik, ha nincs jobb dolguk. Azt hiszik, mert a német császár sógora vagyok, valamilyen cím dukál nekem. A szerényebbek bárónak neveznek, de a grófságból és nagyhercegségből is kijut nekem... Nem baj, csak szórakozzanak.

Zubkov, ezek gyűlöletének és ezek csodálatának tárgya, a rejtélyes multu kalandor, főként gúnyosan nevet. A fiatal orosz kitűnően beszél németül, néha önkéntelenül is francia és angol szavakat kever beszédébe. Következő kérdésköre haragosan mondja:

— Fiúvilok a császárra! A legmagasabb uraságok nem akarnak tudni rólam. Nos, én még kevesebbet akarok tudni róluk. Ők nem érdeklődnek irántam, engem viszont ők nem érdekelnek. Semmi közünk egymáshoz. Amikor házasságra léptem Viktóriával, a doorni ház megpróbált akadályokat gördíteni utunkba. Nem sikerült. Szabad emberek vagyunk, azt tehetjük, amit akarunk.

Érdekes karakter. Erős és kíméletlen, mindenáron győzni akar az élet fölött, amely megtiporja. Mi volt messzi Oroszországban Alexander Zubkov, ki tudná azt ma már felkutatni.

— Nem vagyok neves ember: az apám egyetemi tanár volt — ezt mondja ő maga — a vörös birodalomból elmenekültem és végigszenvedtem a kitagadott proletársors minden keserveit. Dideregtem az éjszakai fagyban, a Tiergarten padjain, voltam steward öccsánjáró gőzösön, alkalmi munkás és ki tudja, mi minden. Elég volt ebből. Egy kis boldogságot, egy kis nyugalmat akarok kiverekedni magamnak az élettől.

Diadalmasan villogtatja fehér fogsorát, amikor tapogatózunk, igaz-e, hogy a házastársakat máris ellentétek választják el egymástól.

— Ezt sokan szeretnék, de mi boldogok vagyunk. Ne csodálkozzék, hogy mindenfélét mondának reám, még azt is, hogy megőrültem és elmegyógyintézetben kezeltek. Dolgozik a fantázia. És az egészről annyira igaz, hogy Bonnól egy motorbiciklin kirándultam és valaki egy kövel sulyosan megsebesített. Ki tehetta, nem tudom. Ellenségeim nincsenek, csak ellenfeleim. Egyáltalán, tulsokat törődnek velem. Képzeld, eddig hétezer levelet kaptam házasságom óta. A levelek egyrésze kolduló írás, házasulandó fiatalok kérnek pénzt tőlem, de szép számmal jönnek szitkozódó és fenyegető levelek is. „Megbecstelenítettem a császári házat“, így vélekednek névtelen jóakaróm. No nem baj. Mondjanak, amit akarnak, én azt teszem, amit én akarok.

— És mit akar?

— Nem leszek és nem vagyok Prinzgemahl. A saját erőmmel, a saját tehetségemmel akarok érvényesülni, dolgozni és keresni akarok. Két különböző tervem van egyszerre. Az egyik terv merész, jól tudom. Én leszek az első ember, aki Európából Amerikába repül. Ön csodálkozik? ... Igaza van. Ma még nem tudok gépet vezetni, de három hónap múlva vállalkozni merek erre az utra. Egyetlen utast viszek magammal — a feleségemet. Erre ké-

szülök most, azonkívül pedig memoárjaimon dolgozom. Azt hiszem, sokak számára tanulságos lesz az az út, amelyen át én eljutottam oda, ahol ma vagyok.

Határozottan, céltudatosan beszél. Tud hinni és elhittetni.

— Persze, egy pilóta is lesz az Amerikába repülő gépen és ezt a pilótát, ha utközben vissza akar fordulni, lelövöm, igen, lelövöm!...

— És ezt el is lehet hinni Zubkovnak. A jövőről sokkal szivesebben beszél, mint a múltból. Bizik a jövőjében.

— Persze, ezek a tervek csak rövid időre szólnak. Komoly, rendes állást akarok elfoglalni, olyan pozíciót, ahol a magam tehetségével érvényesülhetek. Most azért jöttünk Berlinbe, hogy itt villát vásároljunk, Bonn tulsá-

Énekbetétekkel.

Főszerepben: Vivian Gibson
a világ kedvencei (Marica grófnő)

Március

5-től
hétfő

Nagy, precíz zenekarral

Harry Halm
(Revümaszka)

„Heidelbergben vesztem el a szívemet“

(Nem léveosztendő össze a régi Heidelbergi diákélettel.)

Erdélyi premier az ERZSÉBET MOZGÓBAN.

Irodalom és művészet

* A városi színház hétt másora, Szerda: A levél, dráma. (Poór Lili és dr. Janovics Jenő fellépése, A. bérlet.) Csütörtök: Szerelem rózsái, revü. (B. bérlet.) Pénteken az egyházi ünnep miatt nincs előadás. Szombat délután négy órakor zóna-előadás: A peleskei notárius. Este 8 és 11 órakor: Casanova, operett. (Uj belanulásban és fényes kiállításban. Vasárnap délután 3 órakor: Koldusgróf, operett. (Mérsékelt helyárak.) Délután 6 órakor: Az alvó férj, vígjáték. (Mérsékelt helyárak.) Este 9 órakor: Casanova, operett.

* Poór Lili: Cárnö. Önmagát adta pompázatos megjelenésének alázatra hajlításával, súlyos egyéniségének minden nüansra kiterjedő kifejezésével. Alakjagazdagságának nemes ereje élményszerű művészi aktivitásba öntötte a milliós parancsoló asszonyát. Poór Lilit ebben a szerepben igazán nagyra, művészként láttuk. A közönség lelkes, meleg ünneplése forró színházi estét teremtett: a nagy siker osztályrészeseiként még föl kell jegyeznünk Mészáros, Kalló, Jávort és Szepessy Edithet. (—)

* Börtök képkiállítás a Minorita Kultúrház emeletén.

* Somér-ünnepély Aradon. Az aradi zsidó cserkész marcius 3-án este fél 9 órai kezdettel „Somér-ünnepélyt“ rendeznek Aradon a zsidó iskolában. Az ünnepély programja a következő: 1. Király-himnusz. 2. Üdvözlő beszéd: Neuländer H. parancsnok. 3. Prólóg: R. Schillinger. Gur-zinpad. Személyek: Kelle Gy., Geszti Gy., Grünstein V., Fusch L., Engelberg L., Weisz S. 5. Román nemzeti tánc. Párok: Tancos Duci és Stauber Manya, Farkas Vilmos és Hirschler Klári, Kelle György és Kellner Magda, Weisz Sári és Kellner Jolán, Weisz Tibor és Irom Sári. 6. Coshuc: El Zorab. Szavalja: Katz T. 7. Előképek. 8. Chaluc-tánc: Färber Mancsi és Schneck Márton. 9. Cserkész-tábor. Személyek: Roth I., Ehrenfeld L., Schaffier M., Reisz I., Steinhaus M., Stern G., Ferencz B., Luttvák J. A tábor-tüz-nél az ördög-táncot táncolja: Farkas Vilmos és Tancos Duci. Hegedü-szóló: Ehrenfeld László; kíséri: Szalai Aranka.

* A Schubert-centennárium napját márc. 15-ben állapította meg a rendezőség. A nagyszabású program nem változik. Jegyek előre válthatók Oláh Sándor könyvkereskedésében a Minorita-palotában.

* A „Szerelem rózsái“ — román nyelven. A „Szerelem rózsái“ című revü, amelyet Galetta Ferenc alkalmazott szinpadra Jókai Mór egy novellájából, hatalmas sikert aratott az aradi szinpadon. A kitűnő és szórakoztató látványos revü azonban kizíváncozik a szűk aradi keretek közül és elindul hódító utjára. Amint értesülünk, Savu Constantin, az ismert aradi román újságíró megszerezte a revü fordítást jogát és már meg is kezdte a Szerelem rózsáinak román nyelvre való átül-

gosan kis város számunkra, nem bírjuk el az érdeklődés offenzíváját.

De aztán mégis csak szóba került a múlt: — A párisi dolgok? Igen, hát ki nem volt szerelmes? Négy napig szerettem egy nagyon kedves, francia kisleányt. És most ezért a négy napért 200.000 frankot követel. Ez sok. Én époly boldoggá tettem őt, mint ő engem. meg is izentem neki: „Kedvesem, hálás vagyok az együtt töltött szép órákért, de pénzt, hálából nem adok“. A feleségem számára nem volt meglepetés ez a kis epizód, mert házasságom előtt mindent meggyóntam neki.

— És most eszébe jut, hogy a felesége várja, összecsapja arany cigarettatárcáját Vilmos excsászár ifjú sógora és felszalad a lépcsőn a lakosztályukba, ahol most beteg fekszik a felesége, a 62 éves Viktória hercegasszony. Meghült és láza van.

Alexander Zubkov boldog ember akar lenni és oly erősen akarja, hogy a saját boldogsága érdekében — talán még a feleségét is boldoggá fogja tenni.

telését. Az Aradról elindult revü talán még e szezonban színre kerül az egyik előkelő bucuresti színházban.

— Szendrey Mihály megkapta a város szubvencióját. Az Aradi Közlöny számolt be egyedül arról, hogy a kulturális segélyek kiosztására delegált új bizottság dr. Moldován Silvius permanens bizottsági tag elnökletével ülést tartott és megszavazta Szendrey Mihály szinigazgató részére a kért 160.000 lej szubvenciót. A permanens bizottság tegnap esti ülésén jóváhagyta a határozatot és ennek értelmében Szendrey Mihály szinigazgató ma fel is vette a szubvenciót.

— Jubilált a budapesti Nemzeti Színház. Budapestre jelentik: Ma este ünnepelte a Nemzeti Színház fennállásának 90-ik évfordulóját. A jubileum alkalmából a kultuszminiszter örökös tiszteletbeli tagnak nevezte ki Márkus Emiliát. Tiszteletbeli tagok: Rákosi Szidi, Tóth Imre, örökös tagok: Aczel Ilona, Hettyey Aranka és Bajor Gizl lettek.

* Az aradi színházi iroda hírei. A peleskei notárius kedves és humoros kalandjain fog mulatni, szombat délután a színház közönsége. Hogy minél többen élvezhessék a szombat délutáni zóna-előadást, az igazgatóság igen olcsó helyárak mellett rendezi az előadást. — Poór Lili és dr. Janovics Jenő holnap búcsúznak az aradi közönségtől. Az illusztris vendégek Somerset Maugham nagyhatású szenzációs drámájában, az egzotikus környezetben lejátszódó Levél című izgalmas drámában lépnek fel szerdán. Bizonyos, hogy a közönség meleg ünneplésben fogja részesíteni az erdélyi magyar színészet büszkségét, akik mindenkor szívesen jönnek Aradra. — A Casanova című operett valamikor diadalmas slágere volt a színháznak. Barna Izso immár klasszikus lett operettje még mindig friss és lelket üdítő. Az aradi színház énekes együttese nagy ambícióval készül a Casanova reprizére, amely szombaton lesz. A színház fényes kiállításban hozza a darabot, amelyből naponta folynak a próbák. A szereposztás olyan elsőrendű, hogy a siker el nem maradhat. A főszerepeket Lengyel Irén, Betegh Béty, Szentgyörgyi Mária, Galetta Győző, Deésy, Jung, Kun, Olasz és Kövály játsszák. — A berlini kamara-opera romániai turnéján három este vendégszerepel Aradon, Március 5., 6. és 7-én játszik Aradon a híres berlini együttes, amelynek hatalmas sikere lesz, hiszen egy a magánénekeseik, mint a zenekar elsőrendű berlini művészekből áll. A zenekar magva és erőssége az ismert berlini Bruinier-kvartett, melyhez kiváló szólóisták, valamennyi filharmonikus csatlakozik. Az együttes rendezője a híres Heitdorf. A társulat büszksége Egenieff, a híres baritonista, aki a legutóbbi bayreuthi sinnedpi játékokon osztatlan sikert és elismerést aratott. A berlini kamara-opera három, Aradon még soba-sem játszott operát fog előadni és pedig Mozart Zaidáját, Pergolesi Gauny és feltűkenységét és Glück két remekbe szabott apróságát. A három előadás iránt máris nagy az érdeklődés.

Justfi Jánosné cikket írt az aradi Minorita Kulturházzal.

„Levél egy Romániába esett régi kastélyból.“ Még jelent a kulturháza Arad magyar közönségének.

Falusí csendben szívesen emlékszem szép aradi vasárnapjainkra. Irom ma tehát, milyenek is ezek a mi aradi vasárnapjaink.

— Valami, ami élő, valami, ami nem rom és enyészet, — mondotta dr. Wild Endre az arad Minorita Kulturház megalkotója, mikor sorra nyitogatta előttünk az alig elkészült Minorita Kulturház termeinek ajtait. Végigsiklott tekintetünk a tágas előcsarnok fényes, csiszolt márványpadozatán, fekete, homokszín és rózsaszín márványpadló terül el a baloldali fafaragos ruhatárig és feljárólépcsőig s a jobboldali földszinti kisteremig. A kisteremből egy lépés a „Vasárnap“ nyomda gépterme, a dr. Wild Endre szerkesztésében pár év alatt megizmosodott „Vasárnap“ hetilap készül itt, Erdély legjobb betüivel és legszebb nyomásával. A gépterem fölött a Minorita Kulturház emeletén egy kupolacsarnokban hatszáz ülőhely és kis színpad a Kulturház magva, s e jó akusztikájú kupolacsarnok két oldalhajóival és két karzatával ezer embert bír befogni.

A színpad — öklömmel. Rivaldafény nincs. Mikor nagy jókedvű zajgással egyleteink estélyeinek, kulturdelutánjainak rendezői rivaldafényt követeltek, dr. Wild Endre egy szót sem szolt, csak nézett mindnyájunkra, egyik szemé szögletéből, hosszan. Lassankint meghallgattak a fiatalok, — rivaldafény nincs, hisz ez nem színpad, ez a magyar kultúra kicsiny oltára, de e kicsiny oltáron égő láng messze fényel világít. Aki e lángot gyújtotta, dr. Wild Endre kérdemesült minorita rendfőnök törhetlen szorgalommal, buzgósággal, fáradsággal gyűjtötte téglánként a hozzavalót és törhetően buzgalmának eredménye a Kulturház földszintjén a Vasárnap nyomdájában megjelenő könyvek, folyóiratok, nyomtatványok nagy tömege, a holt betű élete; — és az emeleti kupolacsarnok színpadáról hangzó élő szó élete abban, hogy meghallgatásra talál az összegyűlt szívében, lelkében.

Az aradi Minorita Kulturház alapkövetélti ünnepére míg három esztendeje történt. A minorita rendház palotájának belső udvarán a legmodernebb kivitelben, jó izléssel épült. Ma már, féléves múltja alatt, a novemberi avatás megnyitó ünnepére óta minden vasárnap délután kulturdelutánokat és estélyeket adott s modern és régebbi művészetek jól megválogatott interpretálói műsorának vonzerejével állandóan zsúfolt minden estélye, kulturdelutánja. A magyar egyletek, kiállítások, képtárlatok már hónapokkal előre foglalják le a Kulturház szabad vasárnapjait, teremt, hétköznapokon dr. Pazsity Bonaventura minorita rendfőnök konferenciákat, leki gyakorlatokat tart, a kisteremben egyleteink tartják értekezleteiket.

„Jó és szép a mai orosz és csarlsztonos világban megállapítani azt, hogy van Aradon hetenként átlag 800 látogatója olyan előadásnak, ahol nincs egy kétértelmű csunya gondolat, nincs olcsó tetszésért revüdekoltázzsal levetkőztetett „művész“, nincs erotikába áztatott irodalom, „írók egy jót, hogy vegyék“ stíli ponyvamaclacság. S a jelenlévő közönség külsejével békén elárulja életkorát, senki sem kívánja nagymamaktól, hogy térdeiket közszelemlére téve, tizenhat éveseknek lát-szóddjanak és senki sem kívánja öszülő emberektől, hogy meglássék rajtuk az, hogy öttől hétig teára csarlsztonoznak.

Nem fiatalok a mi közönségünk, de előcsatlak a csendes otthonok mélyéből mindazokat, akik otthon meghúzódtak lakásukon azért, mert már annyira kimentek a divatból. És képzeljék, a mi komoly, jól öltözött közönségünk magával hozza a család ifjabb tagjait, bakfisokat, férjhezmenendő leányokat, ifjakat és nem az ifjuság megy önállóan mindenfelé, ahogy ez már szinte szokásként mindenütt elharapódzott. Most már vagyunk annyian, de annyian, akik bevalljuk, hogy ennyi és ennyi évvel jól esik annyi évünek látszani, mint amennyi az ember, — persze nem számítottatik ide a szokásos öt-hat év, ami Éva anyánk óta privilégizált joga az asszony-népnek és amit én is nyugodtan letagadok.

Szóval mi úgy vagyunk, hogy ha meglátunk valakit, aki eton, henna-szőke, tizianhaju, duplahosszu szipkából szi, inget nem visel, csak ruhát, harisnyát, bőrt és valami kreppdesim-izót, egy fasarku cipő tetején és aki olyan szörnyen egyforma cseresznyeszín ajkakon megint csak ugyanazokat mondja, mint ezer és ezer szörnyen cseresznyeszín-ajku társnője, hát ha nem látunk ilyent, azt mondjuk: „Jé, de ódivatú! Hisz ez még festéssel, jazz-el, fiataloskodással strapálja magát! Hisz ennek még a saját unokájánál is fiatalabbnak kell látszania! Micsoda tortura! Mi már előbbre vagyunk a divattal! Mi már megengedjük magunknak azt a luxust, hogy annyi évesek legyünk, ahányak vagyunk! — Hát nem jó nekünk?!“

Hétről-hétre mások és mások bár, de mindig ugyanaz a stíli közönség gyűlik össze az aradi Minorita Kulturházban. Dr. Wild Endre nem épített hiába. Büszke is reá, — gondolom, — bár a büszkeség minoritának hívságos érzés, de hát erre büszke lehet. Müértessel,

Nehézségek Aradváros költségvetése körül

Még mindig fennáll egy négymillió hiány. — A permanens bizottság tárgyalás alá vette a költségvetést.

(Arad, február 28.) Ma délelőtt a permanens bizottság az 1928-as költségvetést vette tárgyalás alá. Egyelőre még csak az egyes tételeket olvasták fel, miután a költségvetés ellemsúlyozása még mindig nem sikerült, úgy, hogy még mindig körülbelül négy millió lei a hiány. Holnapig azonban már előrelátha-

tólag sikerül egyensúlyba hozni a bevételeket a kiadásokkal és csütörtökig a permanens bizottság be is fejezi a költségvetés letárgyalását. Ennek megtörténte után tíz napra közszemlére teszik a költségvetést, amely az eddigi tervek szerint március 12—14-én kerül a városi tanács elé.

Romániai személysállító gőzös katasztrófája a nyílt tengeren.

A Földközi-tengeren nagy vihar lepte meg a gőzöst. — Vészjeleket fogott fel a constantai tengeri hatóság.

(Az Aradi Közlöny constantai tudósítójának távirata.) A Dobrodgea nevű román személysállító gőzös ma hajnalban szikratáviró útján segítséget kért. A hatalmas gőzöst, a mely pénteken indult el a constantai kikötőből Iaffa felé, a Földközi tengeren óriási vihar érte utól. A hajó a 36.2 szélességi és 15.5 hosszúsági foknál adta le vészjeleit, ami a tengerészeti hivatalban annál nagyobb riadalmat keltett, mert a gőzösnak ezt a távolsági pontot már tegnapelőtt el kellett volna érni. A Dobrodgea fedélzetén mintegy 200 utas van. Miután a Dobrodgea csak egyszer kért segítsé-

get, a tengerészeti hivatal messze körzetben adott le figyelmeztető jeleket. Egy jugoszláv gőzös válaszolt is, hogy a Dobrodgea segítségére sietett. Esti jelentések szerint a bajba jutott gőzösről ismét sikerült felfogni egy jelentést. A Dobrodgea nyilván léket kapott, mert a fenék viz alatt van. Minden pillanatban bekövetkezhetik a katasztrófa. A tengerészeti hivatal különben több helyről azt az értesítést kapta, hogy a Földközi- és a Feketetenger ázsiai partján óriási vihar dühög. Rengeteg szerencsétlenség történt és több tehergőzös, többek között az angol „General Chrcy“ is elsüllyedt.

U	holnapl műsora	U
R	LAURA LA PLANTE	R
A	legbájosabb mozi színésznővel	A
N	A cár táncosnője.	N
I	Az Ejh Uhnyem című dalt	I
A	Horváth Mici urnő énekl.	A

APOLLO MOZI

Szerda 29.

A Ganges papnője

Főszerepben: **Bernhardt Goetzke**

Kelet misztikuma, 5000 szereplővel, 9 felvonásban

Gyönyörű színes felvételek. ← Rendes olcsó helyárak

H I R E K.**Woronofftól válik a felesége.**

A nagy „fatalító” elhanyagolta saját hitvesét.

Berlinből jelentik: A Lokalanzeiger jelentése szerint Woronoff felesége válókeresetet nyújtott be férje ellen, azzal az indokolással, hogy férje két éve Cannesben tartózkodik és kizárólag a tudománynak élve, őt teljesen elhanyagolja.

— A Banca Nazionalea helyettes kormányzója Titulescuhoz utazott. Bucurestiből jelentik: Chiriacescu, a Banca Nazionalea helyettes kormányzója San Remo-ba utazott Titulescu meglátogatására. — Steresemann of tartózkodására való tekintettel utazását kapcsolatba hozzák a román—német vitás kérdések elintézésével.

— Mihalache újból megbetegedett. Bucurestiből jelentik: Mihalache úgy látszik tulkorán hagyta el az ágyát és vett részt pártjának csernovitzi nagygyűlésén, mert most ismét láza van és orvosai tanácsára néhány napig kénytelen az ágyát őrizni.

— A szökőnap. Február 29-ike négyévenként hűségesen visszatér, kivételt csak a befejezett századok képeznek, minő volt legutóbb 1900. lesz a kétezredik év, (ha ugyan állni fog addig ez a boldogtalan világ.) Sokan ma sem tudják, hogy miért az évnek második, s nem az utolsó hónapja a csonka hónap, melyhez négyévenként a szökőnap csatlakozik? Oka ennek egyébként igen egyszerű. Ugyanis az ókori görög rómái már tavasszal, a természet éledésével kezdte a polgári évet és március elsejét, a „Matronalia” ünnepét tekintete újévnek. Erre előző Jovatusnak Maccenáshoz intézett ódája (III. könyv VIII.) e kezdőszavakkal: „Martius coelebs quid agam Calendis.” (Mit tegyek én, a nőtlen ember március elsején.) Szeptember hetedik hónapot jelent, december tizediket s eme római számlítás szerint tényleg szeptember a hetedik, december a tizedik hónap volt, következésképen február az utolsó s ez a magyarázata annak, hogy miért épen február a csonka és a szökőnap által megtoldható hónap. A kereszténység — Krisztus születésétől számítva az időt — eleinte karácsony napját, az Üdvözítő születési dátumát, majd később ennek nyolcadát, Jézus elcsumcsiójának napját tette az év első napjává. Ezt a közbeeső nyolc napot nem lehetett megcsontítani, sem szökőnap beillesztésével megzavarni, így tehát továbbra is február maradt a csonka és a szökőnapos hónap. Érdekes, hogy a tulajdonképeni intercalaris, névtelen nap február 24-ike s szökőévben a további napok egy dátummal előre rúkolnak, így Mátyás 24 helyett 25-re, Géza 25 helyett 26-ra s t. b., bár ez intézkedés oka és eredete igazán érthetetlen. (P. L.)

— Aradi háztulajdonosok távirata az igazságügyminiszterhez. Az aradi háztulajdonosok szövetsége ma délután dr. Demian Aurél szenátor elnökléte alatt ülést tartott, amelyen megvitatták a lakbértörvény körüli mai helyzetet, egyben elhatározták, hogy a szövetség táviratban fordul az igazságügyminiszterhez és kéri a Cudalbu-törvény eredeti szövegének változatlan fentartását.

— Továbbfolyik a katolikusüldözés Mexikóban. Mexikóból jelentik: Guadalajara városban 108 katolikus hívőt tartóztattak le, mert titkos istentiszteleten vettek részt.

— Debrecenben ünneplik Benedek Elekét. Debrecenből jelentik: A Csokonai kör holnap ünnepség keretében emlékszik meg Benedek Elek íról munkásságának 50 éves fordulójáról.

— Megfelelőbbek Aradváros autohushérlété. Írtunk arról, hogy a város vezetősége béreveszi Ungár Sándor vállalkozótól két autobuszát. A permanens bizottság tegnapi ülésén hozta meg az erre vonatkozó, végleges határozatát, amely szerint a két kocsi 800—800 lej napi bér mellett használható veszi a város, a bérösszegeket pedig Ungárnak a várossal szemben fennálló tartozásának kiegyenlítésére fordítják. Értesülésünk szerint Haudoca Zamfir volt szegényházi élrelvélő, aki — mint ma megtartuk — a tisztviselők előléptetését is megfeleltette, felelősséget készített az Ungár-autobuszok bérléte ellen is és mindkettőt ma személyesen vitte le Bucurestibe.

Mussolini védi Magyarországot a szentgotthardi ügyben.

(Az Aradi Közlöny római tudósítójának távirata.) A Lavoro D'Italia tovább cikkezik a szentgotthardi ügyről és leszögezi, hogy ha Anglia, Németország és Olaszország nem hatnak mérséklően a kisanantatra, annak magatartása komoly veszedelemet jelentett volna Európa békéjére. A cikk felveti a kérdést, hogy vajon miért fáj minden, ami magyar a kisanantának? A Corriera D'Italia azt írja, hogy a kínai követ átrata és az azt követő sajtóhárom szomorú jele a pacifista demagógiának, amely ártatlanokat rágalmaz meg, azzal a céllal, hogy mint ördökök zavargókat leplezhesse le őket. Az egész Népszövetség nevésségessé válik, ha a felelős hatalmak szabadkezdet engednek a balkáni szennvedélyes portyázásnak. Olaszország nem azonosíthatja magát ilyen és hasonló abszurd megmozdulásokkal.

A londoni jelentések szerint a Daily Telegraph azt írja, hogy a szentgotthardi ügy Londonban teljesen közönyös, csupán az a kérdés keletkezett, hogy mennyiben áll jogában a tanácselnöknek vagy főtitkárnak, hogy két ülészek között a saját kezében lévő lépéseket tegyen. A tanácselnöknek — a lap szerint — rendkívül óvatosan kell eljárnia, minthogy lényeges döntéseket amugy is csak a tanács hozhat meg egyhangúan. A berlini jelentések szerint a Frankfurter Zeitung azt írja, hogy Briand magatartását a küszöbön álló választások indokolják. Briandnak eddigi külpolitikája igazolására kellett beleavatkoznia a szentgotthardi ügybe, azonban a várt siker elmaradt és a Giornale D'Italia legutóbbi cikke, amely kifejezetten Magyarország mellett foglal állást, pofonként hatott a francia közvéleményre. Ezek után a Ouai D'Orsaynek meg kell állapítani, hogy Mussolini utját állja Briand terveinek és nem engedi meg, hogy a Népszövetség fellépjen Magyarország ellen.

Budapestről jelentik, hogy a külügy:

Olaszország nem azonosítja magát a kisanant magatartásával. — Walkó magyar külügyminiszter ismertette az incidens történetét. — A Népszövetség elnöke megsértette a magyar állam szuverenitását.

bizottságnak a mai nap folyamán tartott ülésén Walkó külügyminiszter érdekes beszédet tartott. Ismertette a kormány eljárását és hangsúlyozta, hogy az ügyet a vasuti szabályzatok értelmében bonyolították le, a megsemmisítés jogos volt és esküdt szakértők jelenlétében folyt le. Magyarország szomszédai a népszövetségi paktum 143-ik cikkelyében szereplő investigációs eljárást akarják ráhuzni az esetre. A szabályok értelmében az investigáció tárgyat és kereteit csupán a népszövetségi tanács határozhatja meg és a tanácshatározat alapján hajthatják végre. A magyar kormány mindaddig teljes akciószabadsággal rendelkezik. Ha mindez másként lenne, súlyos károk érhetnének valamelyik állam szuverenitását. Ez okból kellett a kormánynak a cseh és jugoszláv kormányok januári kívánságát, hogy a lefoglalt hadianyag érintetlenül maradjon, a meghatározottabbán visszautasítani. A tanács elnökének sincs több joga, mint a tanács bármely tagjának, kétségtelen tehát, hogy arra sincs joga hogy investigáció esetében előzetes intézkedést tegyen. Így fogta fel a dolgot a nemzetközi sajtó is, s csak egyes lapok próbálják saját hasznukra fordítani. Ezzel szemben más volna az eset, ha közvetlen háborús veszély fenyegetne. Kizárólag ebben az esetben lehet a 11-ik szakaszra hivatkozni, amelynek alapján az elnök előzetesen intézkedhetik. A trianoni szerződés, amely a magyar leszerelést elrendeli, egyúttal utal arra, hogy a központi hatalmak leszerelését általános leszerelés fogja követni. Ebből mindaddig semmisen sem lett. Ennek dacára Magyarország alávetette magát a rendelkezéseknek, ami azonban nem jelenti azt, hogy a leszerelés ellenzése a legkicsinyesebb módon vitessék keresztül. Az investigációs jog nem azt szolgálja, hogy segítségével államokat gyilkolhassanak. Ezért bízik a tanács bölcsességében és jogérzésében, hogy ilyen törekvéseket nem támogat.

BÁNKY VILMA

vasárnap Aradra érkezik SIVATAG ARVAJA e. filmben az URANIABA.

— A második Internationale titkára Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Sassanbach, az amszterdami második internacionálé titkára ma Bucurestibe érkezett. A fővárosban néhány napig marad, azután tovább utazik Szófiába, ahol résztvesz a bolgár szakszervezet évi kongresszusán.

— A felelősség nem hátráltatja a városi tisztviselők előléptetését. Általános megdöbbenést keltett az aradi városi tisztviselők körében az a hír, hogy megfelelőbbek előléptetésüket, amit esztendőük óta vártak. A felelősségre vonatkozólag ma beszélgetést folytatunk egy vezető állásban lévő tisztviselővel, aki kijelentette, hogy a felelősség nem változtat a helyzeten, miután a törvény oly széles hatáskört biztosít az előléptetési és kinevezési bizottságnak, hogy annak határozatai ellen felelősséggel élni nem lehet. Az előléptetésekre vonatkozó határozat így jogerős és azt megváltoztatni nem lehet.

— Hazavitték a szanatóriumából az öngyilkos Eberlein Gusztávot. Még ma is általános érdeklődés nyilvánul meg Aradon az öngyilkos Eberlein Gusztáv állapota iránt. A fiatalembert a Posgay-szanatóriumban megoperálták és miután állapota lényegesen javult, hazaszállították szülei lakására. A kezelőorvosok még ma sem tudják, vajon sikerült-e Eberlein Gusztáv szeméit megmenteni. A golyó ugyanis súlyosan megromosította a szemidegeket és a szerencsétlen látását a mai napig nem nyerte vissza. A súlyosan megsebesített Eberlein Margit állapota annyira javult, hogy ágyát elhagyhatta.

— Az egészségügyi minisztérium statisztikát kér Aradtól. Ma az egészségügyi minisztériumtól körendelet érkezett a város vezetőségéhez. A minisztérium felkéri a várost, készítsen pontos statisztikát a város lakosságának számáról, a születések számáról és a halálhalálokról, külön rubrikába feltüntetve azoknak számát, akik tuberkulózisban haltak meg. A város vezetőségének rendeletére az aradi anyakönyvi hivatal ma megkezdte a statisztika elkészítését.

— Gyermekparalízis egy aradmegyeyi községben. Az aradi megyei főorvosi hivatalhoz ma délelőtt jelentés érkezett a mondorlaki járási orvostól, hogy János György mondorlaki kisfiú gyermekparalízisben halt meg. Ugyancsak ma értesítették a főorvosi hivatalt arról, hogy Curticin, ahol több kiütéses tífuszos megbetegedés történt, megszűnt a járvány.

— Aradváros hivatalos lapjának nyomtatása. A permanens bizottság mai ülésén a városi Monitorul Oficial nyomtatására kiírt árlejtés eredményét tárgyalta és a legolcsóbb ajánlattevőt, az aradi Diecezana-nyomdatát bízták meg a lap elkészítésével. Az ajánlat szerint a nyomda kétoldalankint 350 lejért nyomja a lapot.

— Hare az amerikai banditák ellen. Chiengoból jelentik: A banditátámadások ellen létesített új rendőrség eddig 19 veszedelmes banditát fogott el, akik ellen az a gyanu irányul, hogy ők követték el a multheti vasuti támadást is.

Jön! A CSÁBITÓ Jön!

— A magyar parlament 300 milliós gobelinje Budapestről jelentik: Ma elhelyezték a felsőház bizottsági termébe azt az óriási gobelint, amelyet Rudnay Gyula tervezett és amely a pusztaszeri országgyűlést ábrázolja. A gobelin érdekessége az, hogy a hét vezér egyike Scitovszky Béla, a harcosok egyike pedig Zsitvay Tibor. A parlament 300 milliót fizetett ki a gobelinért, amelyet a Mücsarnok tavaszi tárlatán állítanak ki, majd Kléberberg Kultuszminiszter április közepén Rómába viszi kiállításra.

— Aradi katonák üdvözléte. A Cerna-Vodán állomásozó 2. pionir-ezredben szolgáló aradiak ezután küldik üdvözlőiket ismerőseiknek és barátainak: Palotás Dániel, Németh Sándor, Megyeyi Géza, Varga Ferenc, Badovits László, Varga János, Nagy Sándor, Faragó János, Jáger Tibor, Borbély József, Bandur István, Csajka János, Gyulai József, Szabó Sándor, Csajkovits János.

— Halasztgatják az aradi gépiüzemek tisztviselőinek fizetésemelési ügyét. Ma délelőtt tárgyalta az aradi munkaügyi felügyelőség mellett működő arbitrázsbiróság az aradi gépiüzemi tisztviselők fizetésemelési kérelmét. A gépiüzemek képviselőiben Kaufmann Kamil igazgató jelent meg, míg a várost dr. Jegeresi Károly városi főügyész képviselte. A főügyész a tárgyalás elején arra kérte a bíróságot, halassa el a tárgyalást, miután a várost kimondottan a polgármesternek kell képviselnie, aki azonban — akadályoztatása miatt — nem jelenhetett meg. A bíróság elfogadta az előterjesztést és március 10-ikére halasztotta el a tárgyalást, dacára annak, hogy az érdekeltek hívatkoztak a törvényes rendelkezésekre, melyek kimondják, hogy az állami, vagy városi üzemeket a bíróság előtt az igazgató képviseli. A gépiüzemi tisztviselők körében különben meglehetősen nagy elégedetlenséget kelt az a mód, amellyel a város vezetősége halasztgatni akarja a — szerintük jogos — fizetésemelésük megadását. Hogy igazukat bebizonyíthassák, átkérték a timisoarai gépiüzemek tisztviselőinek fizetéséről szóló táblázatot és ezzel bebizonyítják, hogy Timisoarán 50 százalékkal magasabbak a fizetések, amelyekhez még külön 8000—16.000 lejig terjedő remuneráció kerül évenként, míg Aradon a jelenlegi kis fizetésben már benne van a remuneráció is.

— Száz év óta először fagyott be a tenger Konstantinápoly mellett. Konstantinápolyból jelentik: Az Aranyszarv-kikötőben a tenger befagyott, hasonló eset több mint száz év óta nem fordult elő.

GYERMEKKOCSIK legszebb kivitelben rendkívüli nagy választékban HEGEDŰS-öegnél

— Egy cigánykaravánt elsodort az örvény. Madriqból jelentik: Egy cigánykaraván át akart gázolni az egyik folyón, amelynek közepén elsodorta a karavánt az örvény. Eddig 14 cigány holttestét vetette a folyó partra.

— New-York kávéház és söröző büfiféjének árai feltűnő olcsók lesznek.

— Megjelent az új Ford-autó Aradon. Ma Arad uccán általános feltűnést és érdeklődést kelten megjelentek az új Ford-automobilok. Az új kocsi kiállítási helyisége előtt (Buley. Reg. Maria 9.) pedig állandóan hatalmas tömeg nézi a csinos, új kocsikat, amelyeknek közismert kitűnősége Fordot autókirályá tette. Az új Ford-autók feltűnő olcsó áron kerülnek forgalomba. Az aradi autótisztító Ford képviselő az Intreprimere de Masini si Automobile: Ablonczy és Buszlin (Calea Radnei 39.) készséggel szolgál az érdeklődőknek autentikus információkkal.

— Volt aradi mérnök úzsoravétsége. Budapestről jelentik: Lengvári Zoltán volt aradi mérnök, a későbbi sokszereplő budapesti ingatlanügynök — aki jelenleg más ügyből kifolyóan letartóztatásban van Pesten — kihasználta Szilágyi István budapesti tőzsdebizományos megszorult helyzetét s kézzialog fejében heti tizszázalékos kockizmatra adott neki nyolcmillió koronát. Később, amikor Szilágyi letétbe helyezett zongoráját, női bundáját és ékszerit vissza akarta váltani, Lengvári kijelentette, hogy már késő. Szilágyi feljelentésére a bíróság Lengvári Zoltánt úzsoravétség címén kéthónapi fogházbüntetésre ítélte. A bejelentett felebbeszések folytán az ügy felkerült a Tábla Zachár-tanácsa elé. A Tábla helybenhagyta Lengvári Zoltán kéthónapi fogházbüntetését.

Titulescu engedelményt tett Magyarországnak az optáns-pörben.

A külügyminiszter szenzációt keltő jegyzéke a magyar kormányhoz. — A Romániának járó jóvátételi összegből elégítse ki a magyar kormány az optánsokat.

Genf. Titulescu külügyminiszter Párisban Egri ügyvéddel, a magyar optánsok képviselőjével folytatott eredménytelen tárgyalásai után, ma jegyzéket intézett a budapesti kormányhoz, válaszolva annak novemberi jegyzékére. Ebben a jegyzékben Magyarország tudvalevően visszautasította a Chamberlain-féle tézist és fenntartotta a régi magyar álláspontot, amely szerint a javasolt békes megoldás a kisajátított erdőknek természetben való visszaadását, a többi kisajátított területnek pedig sokkal magasabb áron való megváltását jelentette volna, mint azt az agrártörvény előírja. Titulescu válaszában szembeszáll a magyar jegyzék érveivel és megállapítja, hogy a magyar kormány nem tudja a tényleges bizonyítékokkal alátámasztani azt az álláspontját, hogy a román agrárreform célja a magyar optánsok birtokainak elvétele lett volna. A külügyminiszter ezekből azt a konklúziót vonja le, hogy az ügy befejezést nyert. A román kormány mégis bizonyosságot kívánva adni a Népszövetség szellemének megfelelő konciliáns álláspontjának és ezért a következő javaslatot teszi:

Ha Magyarország elfogadja Chamberlain tézisének és ha a Népszövetség tanácsa megfelelő eszközt talál, hogy Románia gesztusa ne képezzen precedenst, akkor Románia hajlandó megengedni, hogy Magyarország a tőle Romániának járó jóvátételből egy elminált összeget előre felvegyen, azt kifizesse az optánsoknak és ezzel szemben vonja vissza az összes agrárpereket. Miután Magyarország Romániának rendkívül nagy jóvátételi összegekkel tartozik és azokat nem fizeti, Románia javaslata egészen természetes, mert ha nem is lenne szó különös fizetésről, hanem a békeszerződésből folyó kötelezettségről, egyetlen nemzetközi fórum sem kötelezheti Romániát arra, hogy a békeszerződésekben folyó kötelezettségeinek eleget tegyen addig, amíg a szerződésekben lezögeztet jogainak érvényesítése fel van függesztve. A jegyzék azzal végződik, hogy Romániának ez a javaslata nem jelenti valamely kötelezettség elismerését, vagy valamely jogról való lemondását, sem pedig változást a feleknek a Népszövetség tanácsa előtti helyzetében.

Jön! A C S Á B I T Ó Jön!

Senkisémmé építkezik Aradon.

Ezideig egyetlen építési engedélyt sem kértek a városi mérnöki hivataltól. Munkanélküli segélyek kiosztása az aradi prefekturán.

(Arad, február 28.) Az aradi munkanélkülieket segélyező bizottság ma délelőtt összeült a prefekturán Georgescu János prefektus elnöksége alatt és többeknek segélyt szavazott meg. A segélyek összege átlagosan 500—1000 lej. A bizottság egyben megbeszélte annak a módját, miképpen lehetne a munkanélkülieket elhelyezni. A városházára ugyanis rendelet érkezett a minisztériumtól, amely felkérte a város vezetőséget, hogy minél több munkaalkalmat nyújtson a munkanélküliek részére, főleg a hid, ut és középületek építésénél, vagy renoválásánál, az utak feltöltésénél és más közmunkáknál. A rendelet egyben kötelezi a városokat arra, hogy a beteg és munkaképtelen embereket tartsa el.

A munkanélküliek nagyrésze, akik az építészakmához tartoznak, nagy reményekkel várják a tavasz bekövetkezését, amikor megindulnak az építkezések. Minden évben.

— Milyen az igazi iparos? Moskovitz Izidor, az aradi Iparosotthon alelnöke szerdán este fél 9 órai kezdettel e címen érdekes előadást tart az Iparosotthon nagytermében. Az előadás iránt amely őszinte vélemény lesz az iparosársadalom gazdasági és mozgalmi szerepéről, nagy az érdeklődés.

— Rendőri hírek. Weisz Sándor aradi lakos ma feljelentést tett a rendőrségen a letartóztatásban levő Emerich János biztosítási csaló ellen, aki öt több ezer lejjel megkárosította. — Lovas István Str. Remus (Virág-uca) 65. számú ház lakója feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakásába behatoltak és több ezer lej értékű holmit elloptak. A rendőrség megindította a nyomozást.

Tagadnak

az elfogott Nádor-uccai rablók.

(Arad, február 28.) Az aradi államrendőrségen késő éjszakáig folyik a vizsgálat az utóbbi napokban történt betörések és rablások ügyében. — Mint az Aradi Közlöny mai számában megírta, Rottár Sándor aradi ügyvéd feljelentésére letartóztattak két embert mert az a gyanu, hogy ők követték el Nádor-uccai betörést és rablótámadást. A letartóztatottak kihallgatása ma délelőtt történt meg, azonban mindketten tagadják a bűncselekményt. A kihallgatott szemtanok szintén a két ember ellen vallanak és határozottan állítják, hogy

ilyenkor, március közeletével, százával kérétek a városi mérnöki hivataltól az építkezési vagy renoválási engedélyeket. A mai világtalan helyzetet azonban igen érdekesen jellemzi Muresan János városi főmérnök, aki a következőket mondotta el:

— Ezideig, dacára annak, hogy már erősen közeledik a március, egyetlen építkezési engedély iránti kérvény sem érkezett be, a miből már következtetni lehet a tavaszi szezon „élénkségére.” Remélem, hogy a jóslatom nem válik be, de az előjelek szomorúak. Kisebbségi jelentőségű javításoktól eltekintve, senkisémmé épített, mert kedvezőbb gazdasági helyzetet vár. Más évben ilyenkor már többszáz új építkezési engedélyt adtunk ki, az idén még egyetlen sem. Az építőipar érdekében azonban remélem, hogy ha nehezen is, de mégis csak megindul az építőmunka Aradon is.

felismerik bennük a rablótámadókat. Rajtuk kívül még hat embert tartóztattak le. Mindnyájan nyitvántartott betörők, akiknek régebben leplezett munkája nagyon hasonlít az utóbbi időkben elkövetett betörésekhez. A rendőrség ma délután több helyen tartott házkutatást és sok gyanús holmit foglalt le. A nyomozás a legnagyobb eréllyel folyik tovább és remény van arra, hogy az őrizetbe vett emberek ellen olyan súlyos bizonyítékokat sikerül produkálni, amelyek beigazoltják az ellenük felhozott vádakot.

Egy aradi táncosnő hálójában.

Pozsonyból jelentik: A ligetfalu községházán nagyarányu sikkasztást fedeztek fel, amelyet Jávos József jegyző követett el. Jávos elvált feleségétől, aki Budapesten elmeogyógyintézetben van és egy pozsonyi barban megismerkedett Fűredy Juol táncosnővel, aki néhány évvel ezelőtt Aradon is vendégszerepelt egy aradi barban. Jávos nagy összegeket költött a táncosnőre, amit észrevettek és felszólították, számoljon el a község pénzével. Miután ezt nem tette meg, hivatalos reviziót rendeltek el és megállapították, hogy a jegyző másfél éve egyetlen fillért sem szolgáltatott be a község pénztárába. Az eddigi felületes megállapítás szerint másfél millió cseh koronát sikkasztott, azonkívül nagy összegeket csalt ki magánosoktól. Jávos nyomtalanul eltűnt és a rendőrség elfogatóparancsot adott ki ellene.

A KULISSZÁK MESÉLIK...

Poór Lili kiskutyája. A boldog Hetényi.

A KULISSZÁK MÖGÖTT most Poór Lili az attrakció. Vendégszereplésének három napja igazán szép és értékes estéi a színháznak: amikor biztos a tapsos, lelkes, nagy ház. Kedvébe is járnak Poór Lilinek, de különösen kis kutyájának, amely annyira kegyben van a művésznőnél, hogy még a próbán is az ölben szundikál. Elirigylük ezt sokan a kis jószágától és Jávora tréfásan ezt is jegyzi: „hej, be szeretnék a kutyussal cserélni...”

Poór Lili ezt válaszolta a jámbor útjára:

— Na, ezt aligha hinném. A kutyusnak épp most adtam ricinussal átítatott kockacukrot. Komoly behurjutja van szegénykének...

MEGERED A BESZÉLGETÉS. a kérdés-közlés. Mi újság Kolozsváron? A kis Révészt, aki tavaly Aradon volt, nagyon dicsérte Poór Lili és közben elmondta, hogy egy Hetényi-tanítvány milyen karriert csinált? Dayka Margitról van szó. Előbb Miskolcra szerződött s onnan a karrierje föllendült Pestre, meg sem állt a Nemzeti Színházig, a népszínműciklusra szerződötték most. Hetényi D. Elemér ott állt Dayka Margit elindulásának bölcsőjénél, nem is csoda tehát, hogy amikor Poór Lili ezeket elmondta, az ezüstös fejű, melegsívű színésznek könny csillogott szemében... Boldog volt, örült a sikernek.

A SZÍNHÁZI PÉNZTÁRBA beállt tegnap két borkabátos, tagbaszakadt, hikanyaku

A kitartott selyemfiú megdöbbentő merénylete Bucurestiben.

Fantasztikus mese az éjszakai rablógylösségről. — A rendőrség előre megfontoltan követte el borzalmas tettet. olyan mélyre rántott. Néhány nappal ezelőtt megbeszéltük Leonida asszonnyal, hogy hűgöm számára, aki nemsokára husz esztendő lesz, egy értékes ékszer veszünk születés-napi ajándéku. Tegnapelőtt este aztán, amikor az ékszer beszerzésére pénzt kértem, Iosefine nagy meglepetésemre nyugtat követelt. Erre kijelentettem, hogy annyira még nem jutottam; hogy hazudjak és csalják. Az ékszer 26.000 lejbe kerül, vagy ideadja ezt az összeget, vagy megyek és megkerítem máshonnan. Leonida asszony erre hiszterikus görcsöket kapott és kijelentette, hogy megöli magát, ha azon az éjszakán nem maradok nála. Láttam, hogy nincs más kiút, maradtam, de nem volt kedvem inni, míg Leonida asszony holtreszgerre itta le magát. Minél ittasabb lett, annál jobban követelőzött s belém kapaszkodva követelte, hogy csokoljlam meg. Iszonyatos undor fogott el és durván ellöktem magamtól. Erre levette magát a szőnyegre és sikoltozni kezdett, majd hirtelen elhatározással felugrott, előhozott valahonnan egy revolvert és rám akarta sütni. A kandalló mellett álltam és a párkányon megtekintettem egy sulvosabb vas-kalapácsot, amely nem tudom, hogyan jutott oda. Villámgyorsan felkaptam és még mielőtt ideje lett volna megnyomni a ravaszt, teljes

— Gáitan... Ezen az alapon a rendőrség nyomban tudta, kit keressen, mint a büntény elkövetőt és pár perc multán Gáitan egy csukott autóban már elő is állították a detektívek. A bestiális merénylet lefolyását Gáitan egykedvűen, kissé még mámoros hangulatban monlotta el és csak akkor döbbsent meg, amikor a területi rendőrnök közölte vele, hogy Leonida asszony nem halt meg, de állapota igen súlyos.

— Nem akartam gyilkolni, — kezdte valamóását Gáitan. — Nem voltam beszámítható állapotban és örülék, ha elhamarkodott, véres ettemet valahogy még jóvátehetném. Igaz, az életem csak kín és bosszuság volt Leonida asszony mellett, aki állandóan féltékenykedett rám és a pénzért pokollá tette az életemet. De türtem, mert szüleim és testvéreim — bár ó házból való — nagyon szegények és én vécsületes munkával nem tudtam eltartani ket. Ekkor áruba bocsájtottam magam és kéőbb a könnyű élet a fényűzés lélekbem egészen lealaponyított, mind jobban éreztem helyzetem ionakságát s épen ezért állandóan pénzt követeltem attól, akinek férfi-úsége

Czája a színházban. Sikeres ajánlólevél férfi és a dirinénél az iránt érdeklődnek, hogy kiadják-e a színházat birkozó-mecsekre. A dirinének mindig van kedve üzleti ügyekről csevegni s el is kezdett tárgyalni a két borkabátossal, akik erősen hangoztatták:

— Mi nagy attrakciók vagyunk. biztos, hogy becsőditenők a közönséget a színházba.

Közbeszól erre Baricsné-Gál: Manyi, a pénztár tiúndére:

— Na, na azt legföljebb Czája teheti meg...

Az egyik borkabátos feláll, meghajlik:

— Engedje meg, hogy bemutatkozzam: Czája József vagyok...

EGY FIATAL ARADI MÜKEDVELŐ-SZÍNÉSZ sokáig ostromolt egy ismert újságíró, hogy juttassa be a színházhoz összekötése révén. Az újságíró végül is a következő ajánlólevéllel küldte Szendreyhez:

„Melegen ajánlom önnek e sorok átadó-ját. Játsszik Hamletet, Velencei kalmárt, Shylockot, Othellót és billiárdot. Billiárdot játszik a legjobban.” Képzeltető a fogadtatás...

MOST, HÓ VÉGÉN Szendrey összeállította a premiereket és megállapította, hogy az utóbbi időben hat premiere volt a színháznak. Hallja ezt Kallós és megjegyzi:

— Direktor ur, tudnék a premiereknek egy közös címet.

— Na mi lenne az?

— Hat darab keresi a közönséget...

ERZSEBET MOZGO

Ma d. u. 5, 7 és 9 órakor
a legkiválóbb pazar szalon vigjáték sláger
Lillian Harvel, Harry Halm
és Hans Junkermannal

„Trulala hercegnő”

Rendes olesó helyára.
Jóni Heidelbergben vezettem el a szívemet.

erömből feléje sujtottam. A kalapács homlokom találta és egy hang nélkül, véresen bukott öszsze. Olyan felizgatott lelkiállapotban voltam, hogy nem tudtam megfékezni magam és már amikor a padlón fekiúdt, még vagy kétszer rá-sujtottam a kalapácscsal. Aztán gépiesen kinyitottam a pénzszekrényt és magamhoz vettem 646.000 lejt. bezártam a szoba egyik ajtaját és sietve eltávoztam. Először az volt a szándékomb, hogy megszököm, de a véres jelenet annyira levert a lábamról, hogy képtelen voltam komolyan határozni. Inkább betértem a legelső mulatóba és ott inni kezdtem.

Gáitanál, megmotoszásokor, véres újságpapirba csomagolva 249.000 lejt találtak, míg a többi elrablott pénzre vonatkozolag kijelentette, hogy 359.000 lejt szüleimnek küldött haza, 42.000 lejt pedig elmulatott. A rendőrségen természetesen Gáitan egyetlen szavát sem hitték el, annál is inkább, mert több gyarmos körülmény megerősíti a rendőrségnek azt a feltévetését, hogy a fiatalember szándékos rablógylösséget akart elkövetni. Pár nappal ez-előtt, azzal az üritgygyel, hogy biztos értesülése szerint a bank megbukik, Leonida asszonnyal kivéttete közel két milliót betétjét, amit azonban az asszony másnap titokban egy másik pénzintézetnél hejveztet el. A helyszíni vizsgálatnál megállapították, hogy a kalapács, amelylyel Gáitan a büntényt elkövette, nem Leonida asszony házából való, tehát egészen bizonyos, hogy a fiatalember csenipészte be a lakásba. Ezen kívül az ebédő asztalán egy benzinnél telt üveget is találtak, ami arra a következtetésre vall, hogy Gáitan tüzet akart előidézni véres tette után, azonban megfelekedett erről és megelégedve az egyik szekrény kifosztásával, amelyen gyorsan csak tudott, elmenekült. A rendőrség folytatja a nyomozást.

Tiszta uccák Aradon.

A város vezetősége locsoló- és seprőautókat vesz. Nagy apparátussal megkezdődnek az uccajavítások.

(Arad, február 28.) Az esős idő beálltával a város területén igen nehezen tudják lebonyolítani a forgalmat az utak elhanyagolt állapota miatt. Az aradi városi mérnöki hivatal előterjesztésére a város vezetősége ma elhatározta, hogy hengerelőgépet vásárol, amely az esők után lehengereli s ilyen módon járhatóvá teszi az utakat. A gép, amelyre most írják ki az árlejtést, körülbelül 700.000 lejbe fog kerülni.

A mérnöki hivatal a közeli hetekben nagyobb-szabásu munkálatokat tervez; Pernyáiban, Gáiban, Ségában és a Mossóczy-telepen megindulnak az uccakövezések, míg a Fabricei (Gyár) és Blanduzei (Közép) uccában bevezetik a vízvezetéket. Az uccák tisztántartására is nagyobb gondot kívánnak fordítani és ecélből kiirták az árlejtést a locsoló- és seprőautóra, amelyek remélhetőleg a mainál lényegesen megfelelőbb tisztaságot fognak teremteni Arad uccáin.

Borzalmas katasztrófa egy brazíliai mozi-ban, Londonból jelentik: Curiti brazíliai városban tegnap este összedőlt a mozgósínház. A romok alól eddig 13 holttestet ástak ki, azonban bizonyos, hogy a szerencsétlenségnek még számos áldozata van.

A kiadóhivatal üzenete.

„Prometheus.” A hirdetésért kérünk még 20 lejt bekelndeni.

Felölös szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

URANIA

Felhivás!

Ma vetíti utóljára

Sudermann híres regényét

Rókaút

Szalay Aranka úrnő Ave Mária énekbotétjével.

Kibővített zenekar.

PRÓ HIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó köznap 4, vasárnap 6 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb betűs ára 10 szócik hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kitűzött szavak alá húzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal tartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredetileg a közlés céljára megválogatott, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig küldjünk fel. Csak válaszbélyegrel ellátott kérdezősködésekre válaszolunk. Ajánjuk, jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

Sajtőkészítők figyelmébe!! Legkeltetőbb sajt a schweizeri tejből készült. Hatásos, nem romlandó szítmény. **EGGER & Co. R.-T. Gyészi gyár, Cluj.** Ugyanott lehet a Sajtőkészítés kézikönyve lej előzetes beküldése ellenében.

ZI uriaszony díszkrét ösmeretségét sem, kor nem számít, érdek kizár. Választ „Uriember 29” jeligére az Aradi Közlöny kiadójába, e lapban jele érek. 1150

HÁZASSÁG.

HÁZASSÁG céljából megismerkedne 26 éves, keresztény intelligens fiatalasszony szolid megjelenésű, független fiatal leánnyal, vagy gyermektegyasszonnyal, ki egy jömeneteli üzletteléhez anyagilag segítené. Választ „Idősgaz” jeligére az Aradi Közlöny kiadójába kér. 1145

ALKALMAZÁS.

MINDENES szakácsnő 1-re kerestetik. Aradi Közlöny kiadójában. 1152

JÓLFOZÓ mindenek 1-re felvétetik. Bérczi Str. Eminescu 10. 1132

KERESEK kisasszonyt, aki ondolánni tud. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1143

RUHA és fehérnemű varró nő aiankzik házakhoz napi 80 lejért. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1144

SZAKÁCSNÉ kerestetik azonnalra, ki önállóan, perfekt főz. Str. Closca (Szent László-u.) 12. I. 8 ajtó. 1147

JÓLFOZÓ szakácsnő felvétetik. Jelentkezni a Moise Nicoara lyceum igazgatóságánál. 1148

RAKTÁRNOK több évi gyakorlattal, vas- és fűszerszakmában teljesen jártas, jó bizonyítványokkal, román, német és magyar nyelvet teljesen bírja, raktárnoki, utazói vagy bármilyen ehhez hasonló állást keres, esetleg textülgárba is megy. Regát minden részében ismerős. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1154

LAKÁS.

EGYSZOBÁS konyhás lakást keresek csakis központban. Cím Győrffy „Mures” irodájában. 15303

HARCSA BELA 1146

uri szabótermei, BUDAPEST, IV., Városház-u. 16.

Nagy raktár eredeti angol szövetekből, elismerten előkelő izlés, szolid árak. Olosóbb mint Aradon.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KERÉKPÁR keveset használt, megvételekre kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1153

BÖRGARNITURA, filé munkák, meiszeni porcelánok, antik órák, zongorák, üveg-szekrény, antik szekrények, szalonok, ágyak, asztalok, szekreteres komód szekrény, kézimunkák, festmények, komplett ebédlő, hálóberendezések, bñrfotelok, íróasztalok, paraván szőrmék, fotelok, porcellánok, dísztárgyak, csillárok stb. eladó. Salgóné bizományi üzlet. Strada Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-pakota. 1000

ANTIK és modern butorokat, műtár-tyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyeget, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket, stb. bizományi-ka vesepek, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Strada Horia (Széchenyi-u.) Neuman-pakota. 1000

SERTESKANOK, legelsőrendű, fairfrangolice Mezőhegyesről, szilveszterre köztendősen kitüntetve, köztérvésztesre ajánl. Hármorv gazdaság, Arad, Str. Eminescu 5. szám. 284

CSINOS ebédlő iókarban, olcsón sürgősen eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1126

VESZÉK antik poharakat, márkás porcellánokat, antik álo órákat. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 400

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapnató az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Ha venni, eladni akar, hirdetést adjon fel hamar! Rendkívül olosó az ára — negyvennyolc lej tesz kockára

Épületes anyagok,

fenyődeszka, léc, gerenda, padozatdeszka, kerítésoszlop és oszlop, olcsón beszerezhető: AUFRIEHT MIKSA fatereskedésében Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) végén. Villanyüzemü famegymunkáló gépek.

MA végre megjelent Aradon az új FORD automobil

Érdeklődőknek autentikus információval készséggel szolgál az aradi autorizált FORD képviselő INTREPRINDERE DE MASINI SI AUTOMOBILE ABLONCZY si BUSZTIN

Arad, Calea Radnei No. 39.

1156

Kiállítási helyiség: Bulevardul Regina Maria 9.

TELEFON 112.

VIZUMOK követségeknél levélhosszabítások, C.F.R. bírlak

!! Künstler-vizumiroda !!

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintéző.

Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dacia szállóval szemben.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdávalalat.